

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม
กับปัจจัยคิดสรรที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาพยาบาล
วิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข

นางสาวปัทมา ทองสม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาอุดมศึกษา ภาควิชาอุดมศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2543

ISBN 974-13-1167-2

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A STUDY OF RELATIONSHIP BETWEEN LEVELS OF MORAL REASONING
AND SELECTED FACTORS RELATED TO NURSING STUDENTS
IN NURSING COLLEGES UNDER THE MINISTRY OF PUBLIC HEALTH

Miss Pattama Thongsom

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Higher Education

Department of Higher Education

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2000

ISBN 974-13-1167-2

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมกับ
ปัจจัยคัดสรรที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาล สังกัด
กระทรวงสาธารณสุข

โดย

นางสาวบีทมา ทองสม

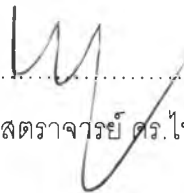
สาขาวิชา

อุดมศึกษา

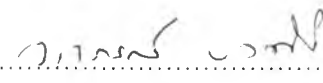
อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์ ดร.พันธ์ศักดิ์ พลสารรัมย์

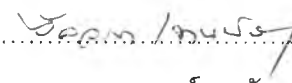
คณะกรรมการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

 คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ สินลารัตน์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

 ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ บวรศิริ)

 อาจารย์ที่ปรึกษา
(อาจารย์ ดร.พันธ์ศักดิ์ พลสารรัมย์)

 กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.วัลลภา เทพหัสติน ญ อยุธยา)

ปัทมา ทองสม : การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมกับปัจจัยคัดสรรที่เกี่ยวข้องกับ
นักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข (A STUDY OF RELATIONSHIP BETWEEN
LEVELS OF MORAL REASONING AND SELECTED FACTORS RELATED TO NURSING
STUDENTS IN NURSING COLLEGES UNDER THE MINISTRY OF PUBLIC HEALTH)

อ.ที่ปรึกษา : อาจารย์ ดร. พันธุ์ศักดิ์ พลสารมย์ , 186 หน้า. ISBN 974 - 13 -1167 -2

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับขั้นการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล และความสัมพันธ์
ระหว่างการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม กับปัจจัยคัดสรรที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาพยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวง
สาธารณสุข กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข
5 แห่ง ประจำปีการศึกษา 2543 ได้แก่ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชลบุรี นครราชสีมา สระบุรี ลำปาง และสงขลา
จำนวน 483 คน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐาน และการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ แบบ Spearman's Rho (r_s)

ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1. นักศึกษาพยาบาลในวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขมีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ตามแนวทฤษฎี
พัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก อยู่ในระดับขั้นที่ 5 คือ มีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมโดยใช้หลักการทำตามข้อตกลง
และคำมั่นสัญญา

2. นักศึกษาที่มีปัจจัยคัดสรรที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาแตกต่างกัน มีระดับขั้นการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมไม่แตกต่างกัน
แต่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตของระดับขั้นการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมแตกต่างกัน ปัจจัยคัดสรรที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษา ได้แก่
ภูมิฐานะ เพศ ระดับชั้นปี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ลักษณะการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา ลักษณะการรับเข้าศึกษา ระดับการ
ศึกษาของบิดามารดา ลักษณะอาชีพของบิดามารดา และรายได้ของบิดามารดา

3. ภูมิฐานะ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาอย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r_s = .258$ และ $.154$ ตามลำดับ) ส่วนระดับชั้นปีที่กำลังศึกษามีความสัมพันธ์ทางลบ
กับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r_s = -.192$) และปัจจัยอื่นที่เกี่ยวข้องกับ
นักศึกษา ได้แก่ ระดับการศึกษาของมารดา และรายได้ของบิดาต่อเดือน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการใช้เหตุผลเชิง
จริยธรรมของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ($r_s = .090$ และ $.108$ ตามลำดับ)

ภาควิชา อุดมศึกษา
สาขาวิชา อุดมศึกษา
ปีการศึกษา 2543

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

4183737827 : MAJOR HIGHER EDUCATION

KEY WORD : MORAL REASONING/ETHIC/NURSING STUDENTS/NURSING COLLEGES UNDER THE
MINISTRY OF PUBLIC HEALTH.

PATTAMA THONGSOM :A STUDY OF RELATIONSHIP BETWEEN LEVELS OF MORAL
REASONING AND SELECTED FACTORS RELATED TO NURSING STUDENTS IN NURSING
COLLEGES UNDER THE MINISTRY OF PUBLIC HEALTH.

THESIS ADVISOR : PANSAK POLSARAM , Ph.D. 186 pp. ISBN 974 - 13 - 1167 - 2

The purposes of this study was to find out (1) the moral reasoning level of nursing students in nursing colleges under the ministry of public health (2) to compare mean of moral reasoning in accordance with the following variables : residence , sex , class level , income , GPA. , curriculum activities , parent's educational , parent's occupation and parent's monthly income (3) the relationship between moral reasoning and selected factors related to nursing students. All nursing students in nursing colleges under ministry of public health served as subjects. Stratified random sampling technique was employed to select 87 , 115 , 92 , 103 and 86 nursing students from nursing colleges of Cholburi campus , Nakornrachaseema campus , Saraburi campus , Lampang campus and Songkla campus. The descriptive statistics employed were frequency , percentage , mean , standard deviation and correlation by Spearman's Rho.

The research results were as follows :

1. The nursing students in nursing colleges under The ministry of public health used their Kolhberg's moral reasoning at fifth level.
2. The comparison of their mean of moral reasoning in all 9 aspects were difference.
3. The relationship between moral reasoning and selected factors related to nursing students were revealed significantly difference at the level of .01 in 3 types : resident , class level , GPA. ($r_s = .258$, -192 and .154) and at the level of .05 in 2 types : mother's educational and father's monthly income($r_s = .090$ and .108).

Department Higher Education
Field of study Higher Education
Academic year 2000

Student's signature.....*Pattama Thongsom*.....
Advisor's signature.....*Pansak Pol*.....
Co-advisor's signature.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาของ อาจารย์ ดร.พันธ์ศักดิ์ พลสารมัย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำและข้อคิดเห็นต่างๆที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิทยานิพนธ์เป็นอย่างยิ่ง ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา รองศาสตราจารย์ ดร.พรชูลี อาชาวำรุง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธิดารัตน์ บุญนุช ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชลบุรี และ ดร.อัญญาพร หิรัญพฤกษ์ ที่กรุณาเสียสละเวลาให้คำแนะนำและเป็นที่ปรึกษา รวมทั้งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย และขอขอบคุณนักศึกษาจากวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชลบุรี สระบุรี นครราชสีมา ลำปาง และสงขลา ที่ช่วยตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นส่วนสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

การทำวิจัยเพื่อเสนอวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ได้รับการสนับสนุนจาก รองศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ บวรศิริ หัวหน้าภาควิชาอุดมศึกษา และเพื่อนร่วมงานในส่วนพัฒนาการศึกษาทุกคน ที่ช่วยสนับสนุนและให้กำลังใจตลอดเวลา และขอขอบคุณ น.พ.เปล่ง คุณมนวิภา คุณรวิกานต์ คุณสรวิศ คุณवलกรรณ์ และครอบครัวสำคัญของทุกคน ผู้เป็นเบื้องหลังของความสำเร็จทุกอย่าง

ปัทมา ทองสม

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์.....	5
สมมติฐานในการวิจัย.....	5
คำจำกัดความ.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	8
ข้อจำกัดในการวิจัย.....	8
วิธีดำเนินการวิจัย.....	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	10
บทที่	
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับจริยธรรม.....	12
จริยธรรมในการประกอบวิชาชีพพยาบาล.....	19
การจัดการศึกษาสาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ในวิทยาลัยพยาบาล	
สังกัดกระทรวงสาธารณสุข.....	23

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการกระทำด้วยเหตุผลเชิงจริยธรรม.....	30
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	47
บทที่	
3	
วิธีดำเนินการวิจัย.....	55
ประชากร.....	55
กลุ่มตัวอย่าง.....	55
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	56
การสร้างเครื่องมือในการวิจัย.....	58
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	60
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	60
บทที่	
4	
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
ผลการวิเคราะห์ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา (ปัจจัยคัดสรรที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษา).....	63
ผลการวิเคราะห์ระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษา.....	67
การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมกับปัจจัยคัดสรร ที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษา.....	109
บทที่	
5	
สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	110
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	110
วิธีดำเนินการวิจัย.....	110
สรุปผลการวิจัย.....	112
การอภิปรายผล.....	119
ข้อเสนอแนะจากการวิจัย.....	130
ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป.....	131

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
รายการอ้างอิง.....	133
ภาคผนวก.....	140
ประวัติผู้วิจัย.....	174

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามวิทยาลัย.....56
2	จำนวนนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามวิทยาลัย.....63
3	กลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม เพศ ชั้นปีที่ศึกษา คะแนนเฉลี่ยสะสม ลักษณะการเข้าศึกษา ลักษณะการดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษา ระดับการศึกษาของบิดา ระดับการศึกษา ของมารดา อาชีพของบิดา อาชีพของมารดา รายได้ต่อเดือนของบิดา และรายได้ ต่อเดือนของมารดา.....64
4	ระดับขั้นการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล.....84
5	ระดับขั้นการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาที่มีภูมิลำเนาแตกต่างกัน.....86
6	ระดับขั้นการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาที่มีเพศแตกต่างกัน.....87
7	ระดับขั้นการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาที่มีระดับชั้นปีที่กำลังศึกษา แตกต่างกัน.....87
8	ระดับขั้นการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสม แตกต่างกัน.....88
9	ระดับขั้นการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาที่มีลักษณะการเข้าศึกษา แตกต่างกัน.....88
10	ระดับขั้นการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาที่มีลักษณะการดำเนินงาน กิจกรรมนักศึกษาแตกต่างกัน.....89
11	ระดับขั้นการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาที่บิดามีระดับการศึกษา แตกต่างกัน.....89
12	ระดับขั้นการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาที่มารดามีระดับการศึกษา แตกต่างกัน.....90
13	ระดับขั้นการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาที่บิดามีอาชีพแตกต่างกัน.....91
14	ระดับขั้นการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาที่มารดามีอาชีพแตกต่างกัน.....91

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่	
15	ระดับขั้นการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาที่บิดามีรายได้แตกต่างกัน.....92
16	ระดับขั้นการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาที่มารดามีรายได้แตกต่างกัน.....93
17	ระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในแต่ละประเด็นคำถามของนักศึกษาพยาบาล ที่มีภูมิลำเนาแตกต่างกัน.....94
18	ระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในแต่ละประเด็นคำถามของนักศึกษาพยาบาล ที่มีเพศแตกต่างกัน.....95
19	ระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในแต่ละประเด็นคำถามของนักศึกษาพยาบาล ที่มีชั้นปีที่ศึกษาแตกต่างกัน.....97
20	ระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในแต่ละประเด็นคำถามของนักศึกษาพยาบาล ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมแตกต่างกัน.....99
21	ระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในแต่ละประเด็นคำถามของนักศึกษาพยาบาล ที่มีลักษณะการเข้าศึกษาแตกต่างกัน.....101
22	ระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในแต่ละประเด็นคำถามของนักศึกษาพยาบาล ที่มีลักษณะการดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษาแตกต่างกัน.....103
23	ค่าความสัมพันธ์ระหว่างการใช้เหตุเชิงจริยธรรมกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับ นักศึกษา.....109

สารบัญแผนภูมิ (ต่อ)

	หน้า
แผนภูมิที่	
25 ระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลที่มีภูมิลำเนาแตกต่างกัน ในทุกประเด็นคำถาม.....	95
26 ระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลที่มีเพศแตกต่างกัน ในทุกประเด็นคำถาม.....	97
27 ระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลที่มีชั้นปีที่กำลังศึกษา แตกต่างกันในทุกประเด็นคำถาม.....	99
28 ระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสม แตกต่างกันในทุกประเด็นคำถาม.....	101
29 ระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลที่มีลักษณะการเข้าศึกษา แตกต่างกันในทุกประเด็นคำถาม.....	103
30 ระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลที่มีลักษณะ การดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษาแตกต่างกันในทุกประเด็นคำถาม.....	104
31 ระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลที่บิดามีระดับการศึกษา แตกต่างกันในแต่ละประเด็นคำถาม.....	105
32 ระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลที่มารดามีระดับ การศึกษาแตกต่างกันในแต่ละประเด็นคำถาม.....	105
33 ระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลที่บิดามีการประกอบ อาชีพแตกต่างกันในแต่ละประเด็นคำถาม.....	106
34 ระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลที่มารดามีระดับ การศึกษาแตกต่างกันในแต่ละประเด็นคำถาม.....	107
35 ระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลที่บิดามีรายได้ต่อเดือน แตกต่างกันในแต่ละประเด็นคำถาม.....	108
36 ระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลที่มารดามีรายได้ต่อเดือน แตกต่างกันในแต่ละประเด็นคำถาม.....	109